

VALSTYBINĖ LIGONIŲ KASA PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS

VALSTYBINĖS LIGONIŲ KASOS PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2017–2019 METŲ PROGRAMOS 2017–2018 METAIS VYKDYTŲ PRIEMONIŲ VEIKSMINGUMO VERTINIMAS

2019-03-29 Nr. 7K-277

Vilnius

Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos 2017–2019 metų programa (toliau – Programa) ir jos įgyvendinimo priemonių planas (toliau – Priemonių planas) patvirtintas Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) direktoriaus 2017 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. 1K-2 „Dėl Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos 2017–2019 metų programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“. 2017 m. VLK patvirtinta Programa ir Priemonių planas VLK ir teritorinėms ligonių kasoms (toliau – TLK, VLK ir TLK kartu – ligonių kasos) tapo 3 metų gairėmis korupcijos prevencijos srityje.

Vadovaudamasi VLK Korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės komisijos darbo reglamentu, patvirtintu VLK direktoriaus 2011 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-108 (2018 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. 1K-124 redakcija), Programos vykdymą kontroliavo VLK Korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės komisija (toliau – Komisija).

Siekdama įvertinti Programos 2018 m. vykdytų priemonių veiksmingumą, Komisija vadovavosi Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 2-100 „Dėl Valstybės įstaigos korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijų patvirtinimo“. Vertindama Programos 2017–2018 m. vykdytų priemonių veiksmingumą, Komisija analizavo:

1. 2017 m. sausio 8 d. VLK direktoriaus suderinimo žyma Nr. 7K-28 patvirtintą VLK korupcijos prevencijos 2017–2019 m. programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo 2017 m. ataskaitą;

2. 2019 m. sausio 17 d. VLK direktoriaus suderinimo žyma Nr. 7K-21 patvirtintą VLK korupcijos prevencijos 2017–2019 m. programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo 2018 m. ataskaitą;

3. TLK 2017 m. ir 2018 m. programų įgyvendinimo priemonių planų vykdymo ir veiksmingumo vertinimo ataskaitas;

4. Komisijos neplaninę 2017–2018 m. veiklą ir iniciatyvas, neatsispindinčias minėtuose dokumentuose.

2017–2018 m. vykdytų priemonių veiksmingumo vertinimas pagal Programos uždavinių įgyvendinimą

Programos uždaviniai:

1. vertinti ir tobulinti įdiegtą ligonių kasų korupcijos prevencijos ir kontrolės modelį;
2. didinti ligonių kasų veiklos procedūrų skaidrumą ir aiškumą, užtikrinti skaidrų ir atvirą viešųjų paslaugų teikimą;
3. tobulinti teisės aktų nuostatas, atliekant jų projektų antikorporcinį vertinimą ir korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą;
4. ugdyti ligonių kasų darbuotojų antikorporcinį sąmoningumą ir principingumą;
5. šviesti ir informuoti visuomenę korupcijos prevencijos klausimais.

Priemonių planą iš viso sudaro 41 ligonių kasoms vykdyti numatyta priemonė. Iš jų 2017–2018 m. 28 priemonės įvykdytos laiku arba vykdomos nuolat, 2 – įvykdytos iš dalies, 9 priemonių įvykdymo terminas – 2019 metai. Iš dalies įvykdyta priemonė – „12. Įdiegti dalinę aktyviojo gydymo sąnaudų apskaitos paciento lygiu informacinę sistemą reprezentatyviose aktyviojo gydymo paslaugas teikiančiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose“. 2018 m. VLK, įgyvendindama Detalios paciento lygiu sąnaudų apskaitos (toliau – DPLSA) informacinės sistemos reprezentatyvioje ASPĮ grupėje diegimo projektą, parengė metodines duomenų kokybės gerinimo rekomendacijas, metodines duomenų kokybės užtikrinimo priemonių bei procedūrų praktinio įgyvendinimo rekomendacijas ir atliko DPLSA informacinės sistemos bandomąją eksploataciją iš viso 15-oje ASPĮ (2017 m. – 5-iose ASPĮ, 2018 m. – 10-yje ASPĮ). Nors DPLSA informacinė sistema buvo įdiegta, ši Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plane numatyta priemonė nėra visiškai įvykdyta (ji įvykdyta 80 proc.), nes kol kas DPLSA informacinė sistema tik iš dalies galima naudotis pagal jos paskirtį ir tikslą – reprezentatyvios grupės ASPĮ šiuo metu dar nepateikia į DPLSA informacinę sistemą visų išsamių sąnaudų duomenų ir neužtikrina šių duomenų pateikimo reguliarumo. Siekiant, kad DPLSA IS leistų pasiekti numatytų rezultatų, 2019 m. planuojama įvertinti galimybes kompensuoti ASPĮ išlaidas, susijusias su detalių sąnaudų duomenų įvedimu į DPLSA informacinę sistemą ir atlikti su šios informacinės sistemos korektišku veikimu susijusius darbus.

Kita iš dalies įvykdyta priemonė (14 priemonės 2 dalis), susijusi VLK vidaus tvarkos taisyklių 33 p. pakeitimu. Siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos ir Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymų nuostatas dėl pranešimų apie pažeidimus, Komisija 2019 m. planuoja kompleksiskai įvertinti ir patikslinti VLK teisės aktus.

Uždavinių įgyvendinimas vertintas atsižvelgiant į nustatytus laukiamų rezultatų vertinimo kriterijus.

Vykdydama pirmąjį uždavinį („Vertinti ir tobulinti įdiegtą ligonių kasų korupcijos prevencijos ir kontrolės modelį“), VLK koordinuoja ir kontroliuoja korupcijos prevencijos veiklą TLK, nuolat vertina ir tobulina korupcijos prevencijos veiklą VLK, vykdo šios srities politiką formuojančių institucijų priimtus teisės aktus ir pavedimus.

2018–2019 m. I ketv. Komisija atliko TLK 2017–2018 m. programų įgyvendinimo priemonių planų vykdymo ir programų veiksmingumo vertinimų analizę. Kiekviena TLK, vadovaudamasi Programa, 2017 m. pasitvirtino programas, kurios užtikrino korupcijos prevencijos funkcijos vykdymą. Komisija teikė pastabas ir pasiūlymus TLK dėl tolimesnio korupcijos prevencijos veiklos vykdymo. 2017–2018 m. TLK daug dėmesio skyrė darbuotojų sąmoningumo ir nepakantumo korupcijai ugdymui bei stiprinimui, visuomenės informavimui apie paslaugas, apmokamas iš PSDF biudžeto, bei jų prieinamumą, organizavo susitikimus su tikslinėmis gyventojų grupėmis ir t. t.

2017–2019 m. I ketv. VLK teikė informaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai (toliau – SAM) apie Šakinės korupcijos prevencijos programos įgyvendinimą 2017–2018 m.

Siekiant didesnio skaidrumo VLK interneto svetainėje Korupcijos prevencijos skiltyje buvo nuolat atnaujinama informacija apie Komisijos sudėtį, Priemonių plano vykdymą, įvertintus antikorupcinio požiūriu teisės aktus ir kt.

2018 m. buvo patikslinti bei papildyti Programa ir Priemonių planas.

Vykdyti antrąjį uždavinį („Didinti ligonių kasų veiklos procedūrų skaidrumą ir aiškumą, užtikrinti skaidrų ir atvirą viešųjų paslaugų teikimą“), dalis Priemonių plano priemonių buvo skirta informacijos apie VLK priimamų sprendimų priėmimo principus viešinti. Viena iš tokių priemonių buvo įvykdyta 2017 m., t. y. VLK interneto svetainėje paskelbta išsami informacija apie PSDF biudžeto lėšų paskirstymo principus: kiekvienos PSDF biudžeto išlaidų eilutės (išlaidų straipsnio) lėšų paskirstymą reglamentuojantys teisės aktai, pagrindiniai paskirstymo principai bei skaičiavimams naudojami rodikliai.

2017 m. ir 2018 m. siekiant didinti sutarčių tarp TLK ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų sudarymo skaidrumą ir aiškumą, buvo tobulinami iš PSDF biudžeto skiriamų metinių lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugoms planavimo tvarkos aprašai.

Vadovaujantis VLK direktoriaus 2015 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 1K-339 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir kitų įstaigų bei įmonių, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos ar teritorinėmis ligonių kasomis, veiklos rizikos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, planinės kontrolės procedūros vykdomos atsižvelgiant į įstaigų ir įmonių, sudariusių sutartis su ligonių kasomis, veiklos rizikos vertinimo rezultatus.

VLK Valstybės tarnybos departamentui nuolat teikė informaciją, skirtą informacijos apie VLK darbuotojų tarnybines komandiruotes į užsienį viešinimui.

2017–2018 m. pranešimų dėl ligonių kasų darbuotojų galimai korupcinio pobūdžio veikos Komisija negavo.

Vykdydamos trečiąjį uždavinį („Tobulinti teisės aktų nuostatas, atliekant jų projektų antikorpucinį vertinimą ir korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą“) ir 2017 m. gavusios SAM pateiktą pavedimą, ligonių kasos atliko korupcijos tikimybės nustatymą ligonių kasų viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo srityje. Buvo nustatyta, kad vertintu laikotarpiu (2014 m. birželio 30 d.–2017 m. birželio 30 d.) ligonių kasų priimti teisės aktai buvo būtini to laikotarpio įstatymams ir įstatymų įgyvendinamiesiems teisės aktams įgyvendinti, taip pat įvertinta, jog teisės aktuose nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka buvo aiški ir reglamentuota. Todėl, nors formaliai pagal keletą vertinimo kriterijų, nustatytą Korupcijos prevencijos įstatyme, ligonių kasų viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo veiklos sritis priskiriama sritims, kuriose yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, ši tikimybė buvo sumažinta organizuojant ir įgyvendinant tam tikras sprendimų priėmimo bei kontrolės procedūras. Pažymėtina, kad, vertinant korupcijos pasireiškimo tikimybę viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo srityje pagal SAM specialistų parengtą ir adaptuotą klausimyną (vadovaujantis Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-177), korupcijos pasireiškimo tikimybė šioje srityje nebuvo nustatyta, nes į visus klausimus ligonių kasos pateikė argumentuotus atsakymus ir (ar) nuorodas į galiojančius teisės aktus. Atsižvelgdamos į Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo naują redakciją, įsigaliojusią 2017 m. liepos 1 d., ligonių kasos atliko vidaus teisės aktų, reglamentuojančių viešųjų pirkimų vykdymą ir organizavimą, pakeitimus. Kadangi dauguma šių teisės aktų įsigaliojo 2017 m. liepos mėn., t. y. nevertintu laikotarpiu, 2018 m. ligonių kasos atliko korupcijos tikimybės nustatymą ligonių kasų mokymo paslaugų ir kvalifikacijos kėlimo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo srityje. Nustatyta, kad vertinta VLK veiklos sritis – viešųjų kvalifikacijos kėlimo ir mokymo paslaugų pirkimai – formaliai priskiriama prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, kadangi atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkte nustatytą kriterijų – vykdant šią veiklą priimami sprendimai, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Taip pat nustatyta, kad analizuojamuoju laikotarpiu VLK darbuotojų įgyvendinami uždaviniai, vykdomos funkcijos, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė, kiek jie susiję su analizuota veiklos sritimi, VLK teisės aktuose iš esmės buvo apibrėžti, esant poreikiui, koreguojami. Komisija pateikė rekomendacijas korupcijos pasireiškimo tikimybei mažinti VLK viešųjų kvalifikacijos kėlimo ir mokymo paslaugų pirkimų srityje. Šios rekomendacijos įtrauktos į Priemonių planą.

Taip pat 2018 m. VLK buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas VLK draudžiamųjų privalomojo sveikatos draudimo galiojimo laikotarpių keitimo rankiniu būdu Draudžiamųjų privalomuoju sveikatos draudimu registre.

VLK antikorpucinį teisės aktų projektų vertinimą atlieka Komisijos nariai. 2017 m. antikorpuciniu požiūriu įvertinti 3 teisės aktai ar jų projektai, 2018 m. – 6, taip pat įvertinti Komisijos pasirinkti teisės aktai: 2017 m. buvo įvertinti 2, 2018 m. – 4 teisės aktai. Įvertintų teisės aktų ir teisės

aktų projektų sąrašas bei antikorupecinio vertinimo pažymos buvo paskelbti VLK interneto svetainėje (Korupcijos prevencijos skiltyje¹). 2017 m. vykdydama antikorupecinio teisės aktų projektų vertinimą Komisija konstatavo, kad esantis reglamentavimas neužtikrina, jog visi būtini teisės aktų projektai patektų vertinti antikorupeciniu požiūriu. Siekiant užtikrinti sklandesnį teisės aktų projektų antikorupecinį vertinimą, 2018 m. buvo parengtas VLK antikorupecinio teisės aktų ar jų projektų vertinimo tvarkos aprašas², kuriame išsamiai reglamentuotas VLK teisės aktų ir jų projektų antikorupecinio vertinimo procesas, vertinimo pažymų skelbimas teisės aktų informacinėje sistemoje bei atsakomybė darbuotojams, nesilaikantiems šio tvarkos aprašo nuostatų.

Atsižvelgdama į Panevėžio TLK pateiktą pasiūlymą, 2017 m. Komisija iniciavo Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir teritorinėms ligonių kasoms darbuotojų viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašo, patvirtinto VLK direktoriaus 2014 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. 1K-286, pakeitimą (patvirtinta 2017 m. birželio 22 d. VLK direktoriaus įsakymu Nr. 1K-127). Pakeitimu buvo reglamentuota dovanų registravimo ligonių kasose tvarka, tačiau pastebėta, kad darbuotojams nėra visiškai aiški VLK dovanų politika, todėl 2019 m. numatoma peržiūrėti VLK teisės aktus ir svarstyti dėl reikalingų pakeitimų, kad nulinės tolerancijos korupcijai politikos principų veikimas VLK būtų užtikrintas. Taip pat 2017 m. ir 2018 m. pakeista tuo pačiu įsakymu patvirtinta VLK viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarka, sudaranti didesnes galimybes kontroliuoti interesų deklaravimo procesą.

Vykdydama **ketvirtąjį uždavinį** („Ugdyti ligonių kasų darbuotojų antikorupecinį sąmoningumą ir principingumą“), Komisija 2017 m. rugsėjo-spalio mėn. ir 2018 m. lapkričio mėnesį vykdė anonimines ligonių kasų pakantumo korupcijai apklausas bei palygino pokyčius. Siekiant rezultatų palyginamumo, apklausai vykdyti pasitelkti 2015 m. apklausos anketos klausimai. 2018 m. anketa buvo papildyta nauju klausimu, siekiant išsiaiškinti darbuotojų elgesį, jiems pastebėjus ar įtarus, kad kolega vykdo galimai korupcinio pobūdžio veiką.

2017 m. apklausoje dalyvavo 55 proc. visų ligonių kasų darbuotojų, tai yra bendras ligonių kasų aktyvumas buvo toks pat kaip ir 2015 m., tačiau VLK ir Vilniaus TLK darbuotojų aktyvumas buvo gana žemas ir sudarė atitinkamai 38 ir 46 proc. visų šių įstaigų darbuotojų. 2018 m. apklausoje dalyvavo 10 proc. daugiau darbuotojų nei 2017 m. (65 proc.). Aktyviausi 2018 m. – Vilniaus TLK ir Panevėžio TLK darbuotojai, pasyviausi – VLK darbuotojai, tačiau, jų 2018 m., palyginti su 2017 m., apklausoje dalyvavo 11 proc. daugiau.

Vertinant ligonių kasų darbuotojų atsakymų vidurkį, dauguma 2017 m. rodiklių, palyginti su 2015 m., pagerėjo:

- nuomonė apie ligonių kasų veiklos skaidrumą: nuo 4,36 iki 4,52 proc. (+0,16 proc.);
- nuomonė apie ligonių kasų, kurioje respondentai dirba, veiklos skaidrumą: nuo 4,5 iki 4,67 proc. (+0,17 proc.);
- manančių, jog žino, kokia veika laikoma korupcinio pobūdžio nusikalstama veika: padaugėjo nuo 96,9 iki 99,2 proc. (+2,3 proc.);
- teisingai atsakiusių į klausimus apie korupcinę veiką: padaugėjo nuo 66 iki 74 proc. (+8 proc.);
- TLK veiklos sričių skaidrumą TLK darbuotojai įvertino labai aukštais balais (vidurkis – 4,6 balo, kai maksimumas – 5); šiek tiek žemesniais balais įvertino Personalo valdymo ir viešųjų pirkimų sritis (atitinkamai 4,2 ir 4,5 balo);
- atsakiusių, kad jiems nėra pasitaikę, kad kas nors siūlytų atsilyginti mainais už suteiktą paslaugą ar palankų sprendimą: padaugėjo nuo 90,2 iki 95,4 proc. (+5,2 proc.);
- teigusiu, kad patys niekaip neatsilygino už paslaugas ir nedavė kyšių viešąsias paslaugas teikiantiems asmenims: padaugėjo nuo 69 iki 84 proc. (+15 proc.);

¹ <http://www.vlk.lt/veikla/veiklos-sritys/korupcijos-prevencija/>

² VLK direktoriaus 2018 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 1K-330 „Dėl Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos teisės aktų ir teisės aktų projektų vertinimo antikorupeciniu požiūriu tvarkos aprašo patvirtinimo“

- teigusiujų, jog atsilygino simboline padėka: sumažėjo nuo 25 iki 12 proc. (-13 proc.);
- teisingai atsakiusiujų, į ką kreiptis ir pranešti apie galimai korupcinę veiką, padaugėjo nuo 66 iki 73 proc. (+7 proc.);
- manančių, kad žino apie kolegų galimai korupcinio pobūdžio veiką, dalis nepakito: 5 proc.

2018 m. vykdytos apklausos rezultatai:

- 2018 m., palyginti su 2017 m., ligonių kasų veiklos skaidrumo vertinimo balų vidurkis iš esmės nepasikeitė (4,51–4,52 balo, savo institucijos atitinkamai: 4,67–4,65 balo);
- ligonių kasų darbuotojų pasitikėjimas savo žiniomis, palyginti su 2017 m., nežymiai sumažėjo (99,2–97,8 proc.);
- teisingai atsakiusiujų į klausimus apie korupcinę veiką: padaugėjo nuo 74 iki 80 proc. (+6 proc.);
- VLK veiklos sričių vertinimas aukštas; kiek žemesnis IT viešųjų pirkimų (3,7), personalo valdymo (4,1), sutarčių su vaistų gamintojais dėl PSDF biudžeto išlaidų kompensuojamiesiems vaistams valdymo sudarymo (4,3) sričių vertinimas, tačiau, palyginti su 2017 m., vertinimas geresnis (atitinkamai 0,2, 0,3 ir 0,1 balo);
- TLK darbuotojai TLK veiklos sritis įvertino labai aukštais balais (žemiausias vertinimo balas – 4,5). 2018 m. 0,3 balo pagerėjo personalo valdymo srities vertinimas;
- atsakiusiujų, kad jiems nėra pasitaikę, kad kas nors siūlytų atsilyginti mainais už suteiktą paslaugą ar palankų sprendimą: padaugėjo nuo 95,4 iki 96,7 proc. (+1,3 proc.);
- 90 proc. respondentų atsakė, kad nė karto neatsilygino už paslaugas viešajame sektoriuje. Tai 6,5 proc. daugiau nei 2017 m. ir net 15 proc. daugiau nei 2015 metais. 2018 m. tik 6,7 proc. respondentų atsakė, kad atsidėkojo simboline padėka, tai 5 proc. mažiau nei 2017 m. ir net 17,3 proc. mažiau nei 2015 m.
- 94,5 proc. respondentų teigė, kad žino, kur kreiptis, susidūrus su korupcinio pobūdžio veika. Tai 1,6 proc. daugiau nei 2017 m. ir 7,1 proc. daugiau nei 2015 m.
- 96 proc. visų ligonių kasų darbuotojų teigia, kad nežino apie kolegų galimai korupcinio pobūdžio veiką, tai 1 proc. daugiau nei 2015 ir 2017 m.
- 59 proc. ligonių kasų darbuotojų nurodė, kad apie artimo kolegos korupcinio pobūdžio veiką.
- 86,7 proc. ligonių kasų darbuotojų nurodė žinantys apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones.

Komisija, siekdama didinti VLK darbuotojų aktyvumą korupcijos prevencijos srityje, 2017 m. IV ketv. vykdė ir eilę neplaninių iniciatyvų: surengė Tarptautinės antikorupcijos dienos paminėjimą, VLK antikorupcijos logotipo konkursą (logotipą kūrė ir nugalėtoją rinko patys VLK darbuotojai), VLK darbuotojams surengė antikorupcijos srities viktoriną, vidinius mokymus 40 VLK darbuotojų bei platino internetu informaciją apie korupcijos prevenciją darbuotojų švietimo tikslais. VLK buvo suorganizuotas susitikimas su Specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnais. Susitikimo metu buvo aptartos korupcijos prevencijos aktualijos sveikatos apsaugos ir sveikatos draudimo sistemoje.

2018 m. Komisijos nariai dalyvavo įvairių institucijų renginiuose korupcijos prevencijos temomis, skaitė pranešimus apie ligonių kasų vykdomą korupcijos prevenciją.

Vykdydama penktąjį uždavinį („Šviesti ir informuoti visuomenę korupcijos prevencijos klausimais“), VLK nuolat skelbia informacinius pranešimus interneto svetainėje bei socialiniame tinkle „Facebook“, bendradarbiauja su nevyriausybinėmis organizacijomis ir organizuoja bendras priemones su socialiniais partneriais. Apie šią veiklą informaciją galima rasti internetiniu adresu www.vlk.lt.

2017 m. VLK ir Šiaulių TLK dalyvavo SAM vykdytoje tradicinėje antikorpucinių iniciatyvų atrankoje ir už dalyvavimą gavo padėkos raštus. 2018 m. atrankoje dalyvavo ir padėkos raštą gavo Panevėžio TLK.

Visos Priemonių plane 2017 m. numatytos priemonės buvo įvykdytos nustatytais terminais ir pagal laukiamų rezultatų vertinimo kriterijus. 2018 m. dėl objektyvių priežasčių 2 priemonės buvo įvykdytos iš dalies (vykdytas atidėtas).

2017–2018 metais vykdytų priemonių veiksmingumo vertinimas pagal pasiektus tikslo rezultatų kriterijus

Vykdytą Programą, siekiama šių rezultatų:

1. užtikrinti kryptingą korupcijos prevencijos politikos įgyvendinimą įstaigoje;
2. didinti veiklos viešumą ir atskaitingumą visuomenei;
3. sudaryti prielaidas mažinti korupcijos pasireiškimo galimybes;
4. mažinti darbuotojų tolerancijos korupcijai rodiklį (nustatomas pagal apklausos duomenis).

Siekiant sudaryti galimybę įvertinti Programos veiksmingumą, tvirtinant Priemonių planą buvo pasirinkti penki tikslo rezultato kriterijai.

Lentelėje pateikiamas 2018 m. tikslo rezultato kriterijų pasiektų reikšmių įvertinimas:

Eil. Nr.	Tikslo rezultato kriterijus	2018 m. nustatyta siektina tikslo rezultato kriterijaus reikšmė	2018 m. pasiekta tikslo rezultato kriterijaus reikšmė	Pastabos
1	Laiku vykdomos Priemonių plane numatytos priemonės	100 proc.	97 proc.	2018 m. sausio 17 d. VLK direktoriaus suderinimo žyma Nr. 7K-21 buvo patvirtinta VLK korupcijos prevencijos 2017–2019 m. programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo 2017–2018 m. ataskaita: 2 priemonės įvykdytos iš dalies (numatomas vėlesnis vykdymo laikas).
2	Ligonių kasų lankytojams teikiamų paslaugų perkėlimas į elektroninę erdvę ne mažesniu kaip IV brandos lygiu	2 vnt.	1 vnt.	VLK 2017 m. veiklos plane numatyta priemonė įdiegti EVIS Ambulatorinio gydymo deguonimi, Dantų protezavimo ir Kochlearinių implantų posistemius ir į elektroninę erdvę IV brandos lygiu perkelti posistemius duomenis įgyvendinta, taip užtikrinant kompensavimo bei sprendimų priėmimo procesų skaidrumo VLK didinimą. 2018 m. ir toliau buvo gerinamas ligonių kasų teikiamų administracinių paslaugų prieinamumas. Sukūrus Eilių ir atsargų valdymo informacinės sistemos Dantų protezavimo posistemį, kuriame formuojama bendra centralizuota dantų protezavimo išlaidų kompensavimo eilė, 2018 m. buvo įdiegta pacientui skirta personalizuota paslauga – informacinių technologijų priemonėmis sužinoti prognozuojamą dantų protezavimo, kurio išlaidos bus apmokėtos PSDF biudžeto lėšomis, datą. Paslauga teikiama IV brandos lygiu. Atsižvelgiant į VLK teikiamų administracinių paslaugų pobūdį ir sąlygas, šiuo metu nėra galimybių daugiau šių paslaugų perkelti į elektroninę erdvę IV brandos lygiu.
3	Ligonių kasų lankytojams teikiamų	80 proc.	79,3 proc.	Ligonių kasų teikiamų administracinių paslaugų atitiktis vartotojų poreikiams yra svarbus rodiklis korupcijos prevencijai. Skaidrios ir aiškios lankytojų

Eil. Nr.	Tikslo rezultato kriterijus	2018 m. nustatyta siektina tikslo rezultato kriterijaus reikšmė	2018 m. pasiekta tikslo rezultato kriterijaus reikšmė	Pastabos
	administracinių paslaugų atitikties vartotojų poreikiams			aptarnavimo procedūros bei aptarnavimo kokybė sudaro prielaidas geram vartotojų paslaugų vertinimui ir daro įtaką teigiamam ligonių kasų įvaizdžio formavimui. 2018 m. pagal anoniminės ligonių kasų asmenų aptarnavimo kokybės vertinimo apklausos rezultatus buvo parengta 2017 m. asmenų aptarnavimo kokybės vertinimo apklausos būdu ataskaita (2018 m. balandžio 4 d., Nr. 7K-338).
4	VLK darbuotojų, dalyvavusių mokymuose antikorupcijos tema, skaičius, palyginti su bendru VLK darbuotojų skaičiumi	20 proc.	10 proc.	2017 m. mokymuose apie korupcijos prevenciją dalyvavo daugiau nei 40 proc. VLK darbuotojų. Kadangi 2017 m. pasiektas aukštas mokymuose dalyvavusių darbuotojų rodiklis, 2018 m. mokymuose apie korupcijos prevenciją dalyvavo apie 10 proc. VLK darbuotojų. Įvertinus 2017 m. ir 2018 m. VLK darbuotojų, dalyvavusių mokymuose apie korupcijos prevenciją, skaičių, vidutiniškai per metus tokiuose mokymuose dalyvavo 25 proc. VLK darbuotojų.
5	Ligonių kasų darbuotojų nepakantumo korupcijai rodiklis	71 proc.	90 proc.	Numatyta tikslo rezultato kriterijaus reikšmė viršyta: 2017 m. VLK vykdytoje apklausoje 84 proc. dalyvavusių ligonių kasų darbuotojų atsakė, kad nė karto neatsilygino (nedavė kyšio) už paslaugas viešajame sektoriuje, 2018 m. – 90 proc.

Ligonių kasų antikorupcinės aplinkos analizė

Vertinant ligonių kasų antikorupcinę aplinką, svarbu nustatyti stipriausias puses ir galimybes teigiamai veikti šią aplinką formuojančius veiksniai.

Stiprybės.

1. VLK direktoriaus įsakymu patvirtintas ligonių kasų nepakantumo korupcijai politikos principų sąrašas – VLK vadovybės pozicijos deklaracija.

2. Gerėja apklausos rezultatai, atspindintys ligonių kasų darbuotojų požiūrį į korupciją, tai yra vis mažiau darbuotojų papildomai atsilygina už viešajame sektoriuje suteiktas paslaugas, gerėja išmanymas, kokia veika yra laikoma korupcinio pobūdžio, gerėja ligonių kasos veiklos skaidrumo vertinimas, daugėja žinančių, į ką kreiptis ir pranešti apie galimai korupcinę veiklą.

3. Negaunama pranešimų apie galimai korupcinio pobūdžio nusikalstamą ligonių kasų darbuotojų veiklą. Tai rodo darbuotojų sąmoningumą ir tinkamai formuojamas aplinkos sąlygas, nesudarančias prielaidų korupcijai pasireikšti.

4. Komisijos komandinis darbas sudaro galimybes priimti pasvertus sprendimus vertinant teisės aktus ir jų projektus antikorupciniu požiūriu, tobulinant korupcijos prevencijos programą, vertinant korupcijos riziką ir kitoje veikloje.

5. Gerai reglamentuota ligonių kasų veikla.

6. Vystomos informacinės sistemos sudaro prielaidas skaidrinti ligonių kasų veiklą ir sprendimų priėmimo procesus.

Silpnybės.

1. Komisijos nariams pavesta korupcijos prevencijos funkcija yra papildoma šalia jų pagrindinių funkcijų, todėl galimybės skirti darbo laiko korupcijos prevencijos funkcijoms vykdyti yra ribotos.

2. Nors darbuotojai vis atsakingiau žiūri į korupcijos prevenciją, susidomėjimas šia sritimi, atsižvelgiant į dalyvavimo renginiuose bei mokymuose aktyvumą, palyginti nedidelis.

Galimybės.

1. Akcentuoti VLK vadovybės įsitraukimo į korupcijos prevenciją svarbą (vadovų pavyzdys bei elgsena formuoja darbuotojų nuostatas).

2. Didinti Komisijos narių kompetenciją korupcijos prevencijos srityje.

3. Šviesti ligonių kasų darbuotojus korupcijos prevencijos klausimais, organizuoti mokymus, taip didinant išmanymą, principingumą ir skatinant susidomėjimą korupcijos prevencijos sritimi.

4. Diegti papildomus vidinius savikontrolės mechanizmus (nulinės tolerancijos politiką apibrėžiančius teisės aktus ir pan.).

IŠVADA

Išanalizavus 2017–2018 m. Programai nustatytų uždavinių įgyvendinimą, pasiektas tikslo rezultatų kriterijų reikšmės ir antikorupcinę aplinką ligonių kasose, galima teigti, kad 2017–2018 m. ligonių kasų korupcijos prevencijos ir kontrolės modelis užtikrina kryptingą korupcijos prevencijos principų įgyvendinimą ligonių kasose, veiklos procedūrų ir viešųjų paslaugų teikimo skaidrumo didinimą.

Atsižvelgiant į tai 2017–2018 metais vykdytos Programos ir Priemonių plano veiksmingumas vertintinas teigiamai. 2019 m. būtina tęsti tvarios antikorupcinės aplinkos kūrimą toliau tobulinant esamus ir diegiant papildomus vidinius savikontrolės mechanizmus.

Korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės komisija:

Pirmininkė

Jurgita Šilinitė-Šermukšnienė

Primininko pavaduotoja

Simona Adamkevičiūtė

Nariai:

Audronė Čibirienė

Jūratė Gaičiauskienė

Lina Noreikienė

Brigita Skliuderytė